

Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet

EL TRESOR DEL BOSCO DE POBLET

© Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet
Departament de Medi Ambient i Habitatge
Generalitat de Catalunya

Continguts: Txell Fontova, Eloi Josa i Joan Roig
Disseny i maquetació: Txell Fontova i Joan Roig

Edita: Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet

INTRODUCCIÓ

El director de l'alberg va encarregar que es fés neteja de les golfes que hi ha en aquest edifici. Mentre els encarregats de la neteja hi treballaven, van trobar una carpeta plena de pols, i en obrir-la van sortir fotografies i documents antics.

El 1317, uns veïns de Montblanc van trobar dos homes de la vila morts per saltejadors, al bosc de Poblet, i, com que els autors dels homicidis eren guardes que hi tenia el monestir, el 21 de desembre de l'any esmentat, amotinats, uns homes de Montblanc assaltaren amb armes la granja més propera a la vila, la de la Pena, hi calaren foc i mataren el majoral fra Pere Bafarot. L'endemà, encara vingueren més a la vora del monestir i incendiaren les granges veïnes a Poblet i, cremaren collites i molins i se'n dugueren animals, arreus i altres coses. L'abat recorregué al rei, el qual convocà un judici, i, el 24 de maig del 1318, fou sentenciat que la vila de Montblanc pagués 40.365 sous d'indemnització a Poblet, que devia ser el valor estimat de les destrosses»

Font: Història de Poblet, Agustí Altisent

OBJECTIU

En el passat algú es va prendre moltes molèsties per guardar conjuntament aquestes fotos i documents, però ningú els va donar importància. Quin lligam hi ha entre ells? Són la clau per entendre alguns episodis del passat?.

L'objectiu és veure la importància que té el bosc de Poblet al llarg dels anys pels habitants que viuen al seu voltant.

Per solucionar aquest objectiu, us proposem completar aquest informe:

ASPECTES ECONÒMICS

Explica si creus que el bosc de Poblet ha tingut mai alguna importància econòmica pels habitants que viuen al seu voltant.

ASPECTES SOCIALS

Explica si et sembla que el bosc de Poblet ha estat en algun moment font de conflictes entre els habitants que viuen al seu voltant.

ASPECTES AMBIENTALS

Quin és l'estat actual de la vegetació del bosc de Poblet? Què ho ha fet possible? Justifica-ho.

El tresor del bosc de Poblet

TREBALL DOCUMENTAL

A partir de l'anàlisi de documents històrics, imatges antigues, mapes i altres textos treballats, escriu què tenen a veure les següents imatges amb el bosc de Poblet.

TREBALL DE CAMP

PUNT D'INVESTIGACIÓ: L'ALBEREDA

CARACTERÍSTIQUES GENERALS

Coordenades UTM	X: <input type="text"/>	Y: <input type="text"/>
Altitud	<input type="text"/> m	

PARÀMETRES AMBIENTALS

Temperatura	<input type="text"/> °C	Llum	<input type="text"/> lux
Humitat	<input type="text"/> % HR	Tipus de sòl:	Calcarí ☐ Silícic ☐

COMPOSICIÓ FLORÍSTICA

	NOM ESPÈCIE	NOM ESPÈCIE	NOM ESPÈCIE
ESTRAT ARBORI	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
ESTRAT ARBUSTIU	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
ESTRAT HERBACI	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Explica com són les espècies més abundants:

ALBEREDA: PREGUNTES RELACIONADES

Creus que hi ha alguna espècie vegetal que no és típica d'albereda? Raona-ho.

Recordes què volia dir el topònim Poblet? Creus que actualment podem trobar suficients àlbers per poder parlar d'un albereda? Justifica-ho.

A què creus que és degut l'estat actual de l'albereda?

TREBALL DE CAMP

PUNT D'INVESTIGACIÓ: L'ALZINAR

CARACTERÍSTIQUES GENERALS

Coordenades UTM	X: <input type="text"/>	Y: <input type="text"/>
Altitud	<input type="text"/> m	

PARÀMETRES AMBIENTALS

Temperatura	<input type="text"/> °C	Llum	<input type="text"/> lux
Humitat	<input type="text"/> % HR	Tipus de sòl:	Calcari ☐ Silícic ☐

COMPOSICIÓ FLORÍSTICA

	NOM ESPÈCIE	NOM ESPÈCIE	NOM ESPÈCIE
ESTRAT ARBORI	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
ESTRAT ARBUSTIU	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
ESTRAT HERBACI	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Explica com són les espècies més abundants:

L'ALZINAR: PREGUNTES RELACIONADES

Calcula l'alçada de les alzines i d'algun pi que hi hagi al voltant. Explica els resultats obtinguts i justifica'ls.

Quina creus que pot ser la causa de l'estat actual de l'alzinar?

Quina solució adoptaries per millorar l'estat de l'alzinar?

TREBALL DE CAMP

PUNT D'INVESTIGACIÓ: LA CARBONERA

Les figures següents representen la construcció d'una carbonera. Ordena-les i explica tot el procés:

LA CARBONERA: PREGUNTES RELACIONADES

Explica si creus que el carboneig pot provocar algun tipus d'impacte a l'indret on es porti a terme.

Actualment, creus que es pot afirmar que hi ha indicis d'aquest impacte humà? Explica-ho.

TREBALL DE CAMP

PUNT D'INVESTIGACIÓ: ANTIC POU DE GEL

Explica, a partir del que es conserva, com s'estructurava l'antic edifici. Quina funció creus que tenia?

De l'antic pou de gel, quins elements es conserven i quins hi manquen?

PUNT D'INVESTIGACIÓ: LA CASA FORESTAL

Explica, a partir de l'observació de l'edifici i els seus voltants, quina funció creus que tenia.

Abans que es construís aquest edifici, hi havia una construcció del monestir en el mateix lloc. Quina era i perquè creus que la van situar en aquest indret?

TREBALL DE CAMP

PUNT D'INVESTIGACIÓ: ZONA REPOBLADA

CARACTERÍSTIQUES GENERALS

Coordenades UTM	X: <input type="text"/>	Y: <input type="text"/>
Altitud	<input type="text"/> m	

PARÀMETRES AMBIENTALS

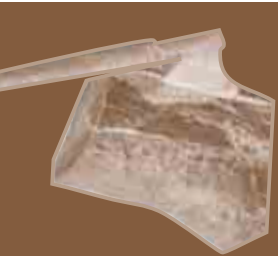
Temperatura	<input type="text"/> °C	Llum	<input type="text"/> lux
Humitat	<input type="text"/> % HR	Tipus de sòl:	Calcari ☐ Silícic ☐

COMPOSICIÓ FLORÍSTICA

	NOM ESPÈCIE	NOM ESPÈCIE	NOM ESPÈCIE
ESTRAT ARBORI	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
ESTRAT ARBUSTIU	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
ESTRAT HERBACI	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Explica com són les espècies més abundants:

ZONA REPOBLADA: PREGUNTES RELACIONADES

Creus que hi ha alguna espècie vegetal que no és típica de l'alzinar? Raona-ho.

La presència d'aquestes espècies, creus que pot ser deguda a la repoblació? Explica-ho..

TREBALL DE CAMP

Núm. imatge	DESCRIPCIÓ IMATGE

Núm. imatge	DESCRIPCIÓ IMATGE

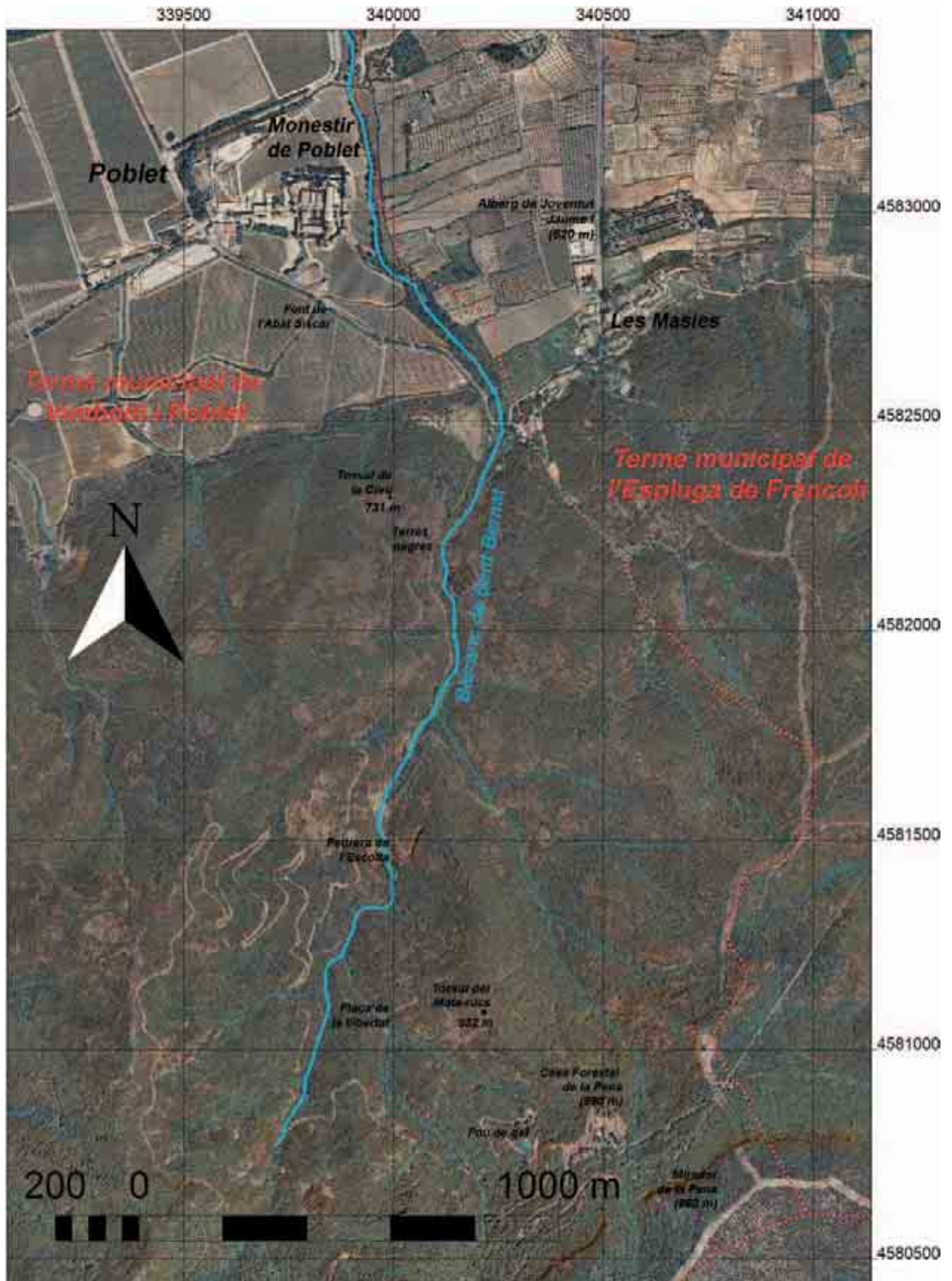

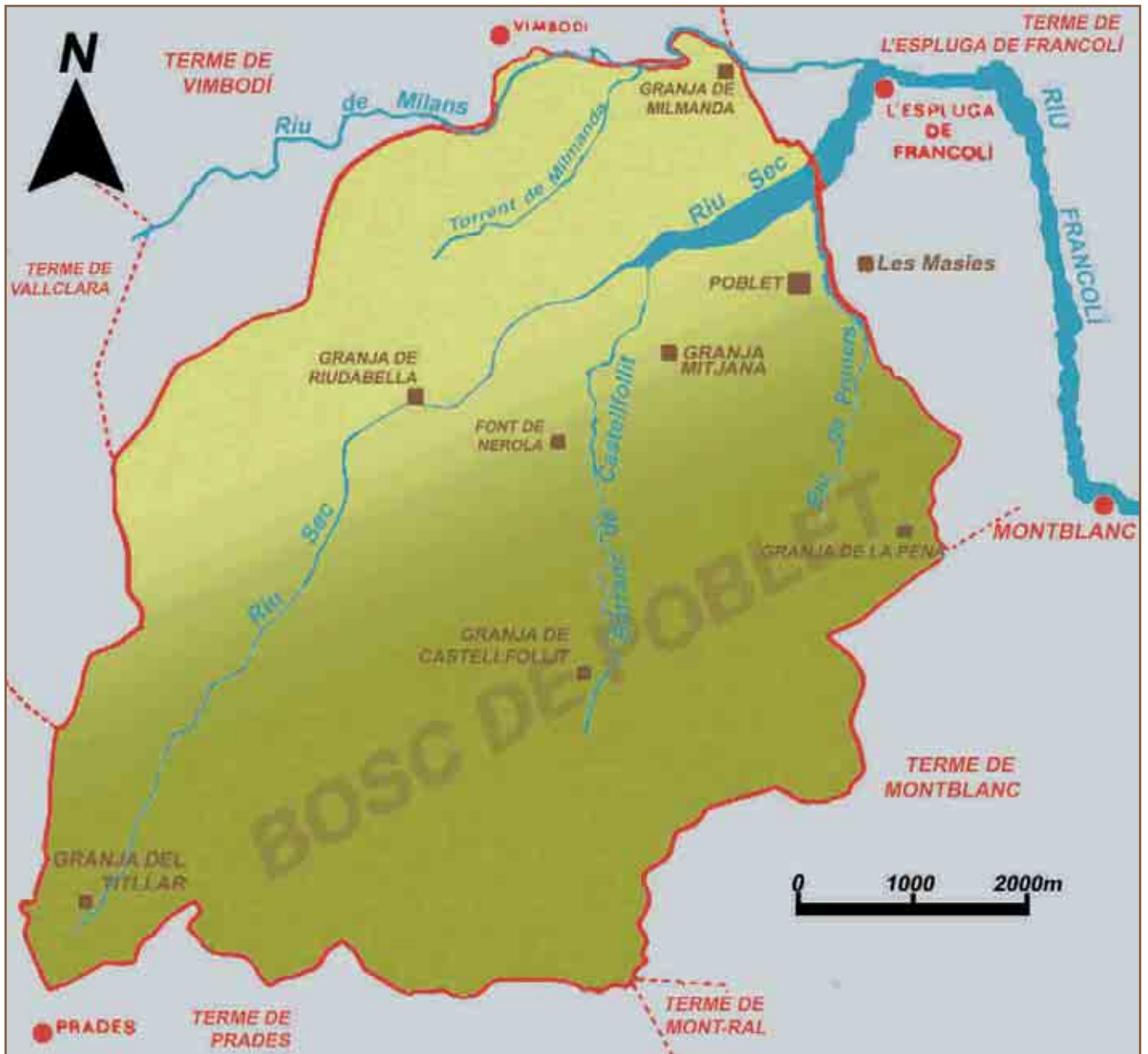

ANNEX

MAPA DE LA ZONA D'ESTUDI

MAPA DEL SEGLE XIV,
modificat del llibre *Història de Poblet*, d'Agustí Altisent

ANNEX

TAULA PSICOMÈTRICA

Diferència de temperatura entre els dos termòmetres

Graus	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
30	100	93	86	80	74	68	63	59	54	51	47	43	40	37	34	32	30	27	25	23	22
29	100	93	86	79	73	68	63	58	54	50	46	43	39	36	34	31	29	26	24	22	22
28	100	92	85	79	73	67	62	57	53	49	45	42	38	35	33	30	28	25	23	21	21
27	100	92	85	78	72	67	61	57	52	48	44	41	37	34	32	29	27	24	22	20	20
26	100	92	85	78	72	66	61	56	51	47	43	40	36	33	31	28	26	24	21	20	19
25	100	92	84	78	71	65	60	55	50	46	42	39	35	32	29	27	24	22	20	18	17
24	100	92	84	77	71	65	59	54	49	45	41	38	34	31	28	26	23	21	19	17	16
23	100	92	84	77	70	64	58	53	48	44	40	36	33	30	27	25	22	20	18	16	15
22	100	91	83	76	69	63	57	52	47	43	39	35	32	29	26	23	21	19	17	15	14
21	100	91	83	75	69	62	56	51	46	42	38	34	31	27	25	22	19	17	15	13	12
20	100	91	82	75	68	61	55	50	45	41	36	33	29	26	23	20	18	16	14	12	11
19	100	91	82	74	67	60	54	49	44	39	35	31	28	25	22	19	17	14	12	10	10
18	100	90	82	73	66	59	53	48	43	38	34	30	26	23	20	17	15	13	11		
17	100	90	81	73	65	58	52	46	41	36	32	28	25	21	18	16	13	11			
16	100	90	80	72	64	57	51	45	40	35	31	27	23	20	17	14	12				
15	100	90	80	71	63	56	49	44	38	33	29	25	21	18	15	12	10				
14	100	89	80	70	62	55	48	42	37	32	27	23	19	16	13	10					
13	100	89	79	70	61	53	47	40	35	30	25	21	17	14	11						
12	100	88	78	68	60	52	45	39	33	28	23	19	15	12							
11	100	88	77	67	58	50	43	37	31	26	21	17	13	10							
10	100	88	76	66	57	49	41	35	29	24	19	14	11								
9	100	87	75	65	56	47	40	33	27	21	16	12									
8	100	87	74	64	54	45	37	30	24	19	14	9									
7	100	86	73	62	52	43	35	28	22	16	11										
6	100	85	72	61	50	41	33	25	19	13											
5	100	85	71	59	48	39	30	23	16	10											
4	100	84	70	58	46	36	28	20	13												
3	100	83	69	56	44	34	25	17	10												
2	100	83	67	54	42	31	22	13													
1	100	82	66	52	39	28	18	10													
0	100	81	64	49	36	25	15														

CLAU DICOTÒMICA

ARBRES: *Planta llenyosa de més de 2 o 3 metres d'alçada*

- 1-Fulles oposades i compostes de 5 a 9 foliols dentats.....**Freixe de fulla estreta** (*Fraxinus angustifolia*)
- 1-Fulles simples.....3
- 2-Fulles amb el limbe asimètric.....**Om** (*Ulmus minor*)
- 2-Fulles amb el limbe simètric.....4
- 3-Escorça blanca sobretot la de les branques joves. Fulles blanques pel revers.....**Àlber** (*Populus alba*)
- 3-Arbre diferent.....5
- 4-Fulles grans, palmades, amb 3 o més nervis principals. Pecíol llarg amb la base eixamplada en didal. Escorça d'un gris verdós que cau periòdicament en crostes.....**Plàtan** (*Platanus x hispanica*)
- 4-Fulles amb un sol nervi principal.....6
- 6-Fulles amb el marge francament dentat.....**Roure martinenc** (*Quercus humilis*)
- 6-Fulles enteres (o molt finament dentades).....**Alzina** (*Quercus ilex*)

PINS: *Arbres amb les fulles molt primes en forma d'agulla, de menys de 5 mm. d'amplada i agafades de dues en dues per la base.*

- 1-Fulles curtes, de 3 a 6 cm. Branques i part alta del tronc amb l'escorça rogenca. Pinyes petites.....**Pi roig** (*Pinus sylvestris*)
- 1- Fulles llargues, de 6 a 20cm.....2
- 2- Pinyes petites, de 2 a 3.5 cm d'amplada i de 4 a 8 cm de llargada, que es subjecten perpendicularment a la branca. Fulles de 8 a 18 cm de llargada.....**Pinassa** (*Pinus nigra*)
- 2- Pinyes sostingudes per un peduncle corbat, que les acosta cap a la branca.....3
- 3- Pinyes molt abundants de 3.5 a 4.5 cm d'amplada i de 5 a 12 cm de llargada. Fulles de 6 a 10 cm de llargada.....**Pi blanc** (*Pinus halepensis*)
- 3- Pinyes grosses, de 5 a 7 cm d'amplada i fins 22 cm de llargada. Fulles de 10 a 20 cm de llargada. Peduncle molt curt.....**Pinastre** (*Pinus pinaster*)

ANNEX

ARBUSTOS: *Planta llenyosa que no passa de 2 o 3 metres d'alçada*

1- Planta que punxa (almenys a la punta de les fulles).....	2
1- Planta que no punxa.....	5
2- Fulles estretes (menys de 0.5 cm d'amplada).....	Ginebre (<i>Juniperus communis</i>)
2- Fulles amples (més d'un cm d'amplada).....	3
3- Les espines són a les fulles.....	Galzeran (<i>Ruscus aculeatus</i>)
3- Les fulles no punxen. Espines per tota la planta.....	4
4- Fulles compostes de folíols. Tija amb agullons que s'arrenquen fàcilment.....	Esbarzer (<i>Rubus ulmifolius</i>)
4- Fulles profundament dividides però no compostes de folíols. Espines cilíndriques difícils d'arrencar.....	Arç blanc (<i>Crataegus monogyna</i>)
5- Fulles de 2 en 2, l'una al davant de l'altra (oposades).....	6
5- Fulles d'una en una.....	7
6- Fulles peludes al marge (veure a contrallum).....	Marfull (<i>Viburnum tinus</i>)
6- Fulles sense pèls i sense pecíol. s'ajunten de 2 en 2 per la base.....	Lligabosc (<i>Lonicera implexa</i>)
7- Fulles finament dentades. Branques joves vermelloses.....	Arboç (<i>Arbutus unedo</i>)
7- Fulles enteres sense pecíol i amb un marge transparent (veure a contrallum)....	Matabou (<i>Bupleurum fruticosum</i>)

LIANES: *Planta enfiladissa.*

1- Fulles compostes de folíols de més de 3 cm d'amplada que surten al llarg d'un eix.....	Vidalba (<i>Clematis vitalba</i>)
1- Fulles simples de dues menes diferents, les unes amb 3 o 5 lòbuls i les altres enteres.....	Heura (<i>Hedera helix</i>)

HERBES: *Planta sense teixits llenyosos.*

1- Fulles oposades de 4 en 4, de 5 en 5 o de 6 en 6 al mateix nivell.....	Roja (<i>Rubia peregrina</i>)
1- Fulles dividides en segments amples (més d'un cm), que no produeixen flor ni fruit i que es multipliquen per mitjà d'espores.....	Falzia negra (<i>Asplenium onopteris</i>)

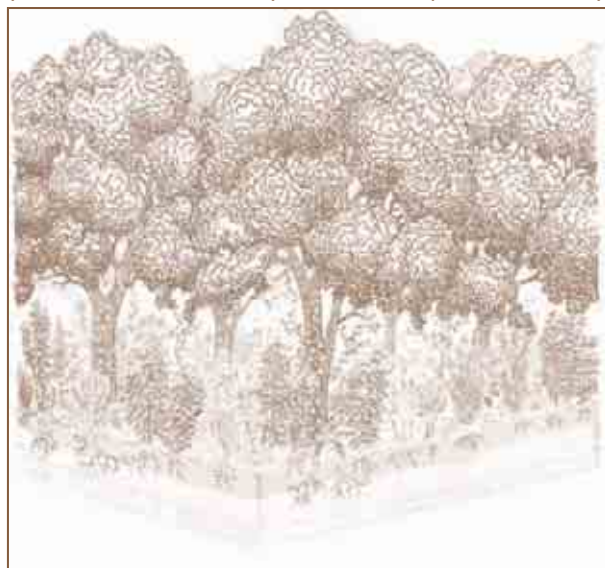
VEGETACIÓ

L'ALZINAR

ESTRAT ARBORI:

Altura: 10-15 metres

Composició: alzina (*Quercus ilex* ssp. *ilex*), pi roig (*Pinus sylvestris*), blada (*Acer opalus*), servera (*Sorbus domestica*), moixera (*Sorbus aria*), roures (*Quercus* sp).

ESTRAT ARBUSTIU:

Altura: 0,5-3 metres,

Composició: marfull (*Viburnum tinus*), fals aladern (*Phillyrea media*), arboç (*Arbutus unedo*), bruc boal (*Erica arborea*), matabou (*Bupleurum fruticosum*), lligabosc (*Lonicera implexa*), englantina (*Rosa sempervirens*), arítjol (*Smilax aspera*), galzeran (*Ruscus aculeatus*), ginebre (*Juniperus communis*).

ESTRAT HERBACI:

Altura: 0,1-0,5 metres

Composició: falzia negra (*Asplenium onopteris*), camedris (*Teucrium chamaedrys*), viola boscana (*Viola alba*), heura (*Hedera helix*), càrex (*Carex halleriana*), esparreguera (*Asparagus acutifolius*), roja (*Rubia peregrina*), maduixera (*Fragaria vesca*), marxívol (*Helleborus foetidus*).

L'ALBEREDA

ESTRAT ARBORI:

Altura: 10-20 metres

Composició: àlber (*Populus alba*), freixe de fulla estreta (*Fraxinus angustifolia*), om (*Ulmus minor*)

ESTRAT ARBUSTIU:

Altura: 1-2 metres

Composició: Arç blanc (*Crataegus monogyna*), roldor (*Coriaria myrtifolia*), esbarzer (*Rubus ulmifolius*)

ESTRAT HERBACI:

Altura: 0.2-0.5 metres

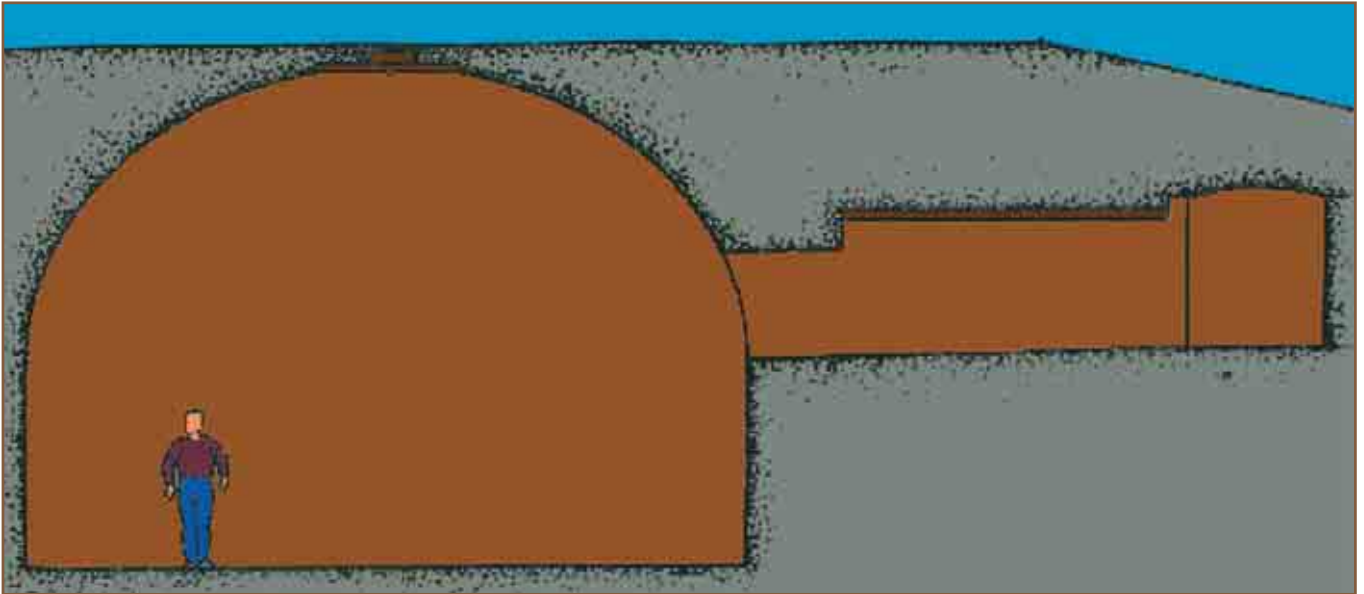
Composició: vinca (*Vinca difformis*), sarríassa (*Arum italicum*), romegueró (*Rubus caesius*), fenàs boscà (*Brachypodium sylvaticum*), lleteresa de bosc (*Euphorbia amygdaloides*), heura (*Hedera helix*), vidalba (*Clematis vitalba*)

ANNEX

ESQUEMA D'UN POU DE GEL

CÀLCUL DE L'ALÇADA D'UN ARBRE AMB LA REGLA DE CHRISTEN

